

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 33a regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt uchwały:

**- w sprawie ustanowienia roku 2023 rokiem
Zofii Moraczewskiej.**

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem uchwały upoważniamy panią poseł Marcelinę Zawiszę.

(-) Rafał Adamczyk; (-) Magdalena Biejat; (-) Wiesław Buż; (-) Jacek Czerniak; (-) Agnieszka Dziemianowicz-Bąk; (-) Monika Falej; (-) Krzysztof Gawkowski; (-) Maciej Gdula; (-) Daria Gosek-Popiołek; (-) Arkadiusz Iwaniak; (-) Maciej Konieczny; (-) Przemysław Koperski; (-) Maciej Kopiec; (-) Katarzyna Kotula; (-) Katarzyna Kretkowska; (-) Paweł Krutul; (-) Anita Kucharska-Dziedzic; (-) Marcin Kulasek; (-) Paulina Matysiak; (-) Wanda Nowicka; (-) Robert Obaz; (-) Karolina Pawliczak; (-) Małgorzata Prokop-Paczkowska; (-) Marek Rutka; (-) Joanna Scheuring-Wielgus; (-) Małgorzata Sekuła-Szmajdzińska; (-) Anita Sowińska; (-) Wiesław Szczepański; (-) Jan Szopiński; (-) Krzysztof Śmiszek; (-) Tadeusz Tomaszewski; (-) Tomasz Trela; (-) Katarzyna Ueberhan; (-) Dariusz Wieczorek; (-) Adrian Zandberg; (-) Marcelina Zawisza; (-) Anna Maria Żukowska.

UCHWAŁA

Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

z dnia ... 2022 r.

w sprawie ustanowienia roku 2023 rokiem Zofii Moraczewskiej

W lipcu 2023 roku przypada 150. rocznica urodzin Zofii Moraczewskiej – jednej z pierwszych ośmiu polskich posłanek, społeczniczki, polityczki, socjalistki, przewodniczącej Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet i założycielki licznych organizacji kobiecych. Z tej okazji Sejm Rzeczypospolitej Polskiej postanawia oddać hołd tej wybitnej działaczce.

Zofia Moraczewska, z domu Gostkowska, urodziła się 4 lipca 1873 roku w Czerniowcach, na terenie dzisiejszej Ukrainy. Dzieciństwo spędziła we Lwowie, gdzie uzyskała uprawnienia nauczycielskie. Działalność polityczną rozpoczęła już w wieku 23 lat, wstępując do Polskiej Partii Socjalno-Demokratycznej Galicji i Śląska Cieszyńskiego. W tym samym czasie poślubiła Jędrzeja Moraczewskiego – późniejszego premiera Rzeczypospolitej Polskiej.

W 1918 roku świętowała uzyskanie przez kobiety praw wyborczych, a w 1919 roku uzyskała mandat w wyborach do Sejmu Ustawodawczego jako jedna z ośmiu kobiet i jedyna posłanka socjalistyczna. Współpracowała z Klubem Politycznym Kobiet Postępowych, uważając, że walka o prawa kobiet wymaga działania ponad podziałami politycznymi. To również ona 14 marca 1919 roku zapisała się w historii Polski jako pierwsza posłanka, która przemawiała na sesji plenarnej. Mandat poselski sprawowała dwukrotnie – w latach 1919-1922, z ramienia Polskiej Partii Socjalistycznej, a następnie w latach 1930-1935, z ramienia Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem.

Przede wszystkim była jednak społeczniczką. O równouprawnienie kobiet i prawa robotnic i robotników walczyła przez większość swojego życia. Już w młodszych latach zainicjowała powstanie takich organizacji jak Związek Kobiet oraz Praca, upominających się o prawa kobiet i prawa robotników. Pomagała tworzyć spółdzielnie, organizowała spotkania patriotyczne. Pracowała w czasopiśmie „Głos Kobiet”. Następnie w 1915 roku powołała do życia Ligę Kobiet Galicji i Śląska, której została przewodniczącą. W 1918 została też jedną z założycielek Ligi Kobiet Polskich – organizacji istniejącej do dziś. W 1927 roku z kolei stanęła na czele Demokratycznego Komitetu Wyborczego Kobiet Polskich, który następnie przekształcił się w

Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet i szybko stał się największą organizacją kobiecą w kraju. W 1933 roku zrezygnowała z członkostwa i założyła Samopomoc Społeczną Kobiet. Po wybuchu II wojny światowej wraz z mężem i siostrą zainicjowała utworzenie Komitetu Obywatelskiego Pomocy Ofiarom Wojny.

Życie Zofii Moraczewskiej naznaczone było tragediami. Urodziła czwórkę dzieci i wszystkie przeżyła – jedno zmarło w niemowlęctwie, pozostałe zabrały wojny. To również wojna odebrała jej męża, którego po wybuchu Powstania Warszawskiego zabił przypadkowy odłamek pocisku. Moraczewska ostatnie lata życia przeżyła samotnie, pracując nad „Encyklopedią polskiego ruchu kobiecego” i porządkując swoją wieloletnią korespondencję. Zmarła w listopadzie 1958 roku.

Doceniając działalność społeczną Zofii Moraczewskiej oraz jej ogromny wkład w rozwój polskiego ruchu kobiecego Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustanawia rok 2023 rokiem Zofii Moraczewskiej.